

Projekt

z dnia 13 listopada 2012 r. Druk Nr XXX/.../2012/a
Zgłoszony przez Prezydenta Miasta Bolesławiec

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA BOLESŁAWIEC**

z dnia 2012 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec
na lata 2012-2014**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591, zmiany: Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241; 2010 r. Nr 28, poz. 142 i poz. 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675; z 2011 r. Nr 21 poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281; Dz. U. z 2012 Nr 567) i art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. nr 149, poz. 887, zmiany: Dz. U. z 2011 r. Nr 288 poz. 1690, z 2012 r. poz. 579).

Rada Miasta Bolesławiec uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Wsparcia Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2012 - 2014 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, którego realizatorem będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bolesławiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.TK/EN

PROGRAM WSPIERCIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ BOLESŁAWC NA LATA 2012 – 2014

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, 2012 r.

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	str. 1
II.	DIAGNOZA SPOŁECZNA	str. 4
III.	ADRESACI PROGRAMU	str. 11
IV.	ZASOBY INSTYTUCJONALNE MIASTA	str. 11
V.	CELE GŁÓWNE I ZADANIA	str. 12
VI.	HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ	str. 13
VII.	MONITORING EWALUACJA	str. 16

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. nr 149, poz. 887 z 2011 r. ze zm.) obowiązującą od stycznia 2012 r. każda gmina ma obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich **gminnych programów wspierania rodziny**. W założeniach projektu tej ustawy projektodawca wskazywał, że programy te powinny być ukierunkowane przede wszystkim na problemy:

- małoletnich matek,
- rodzin niepełnych,
- rodzin wielodzietnych,
- rodzin wychowujących dzieci w wieku 0-6 lat,
- rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania,
- rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka (np. dzieci chore, niepełnosprawne, nadpobudliwe, z zaburzeniami zachowania),
- rodzin w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodziców (konflikty małżonków, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo).

Zakłada się jednocześnie, że:

- 1/ praca z dzieckiem pozbawionym prawidłowej opieki ze strony rodziny powinna być elementem szerszego programu wspierania rodzin w środowisku lokalnym,
- 2/ główny akcent w pracy z rodziną powinien być nałożony na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej, której konsekwencją jest zabieranie dziecka z domu,
- 3/ praca socjalna z rodzicami biologicznymi dziecka powinna być prowadzona także po zabraniu dziecka z domu, żeby zwiększyć jego szanse powrotu do rodziny naturalnej,
- 4/ umieszczenie dziecka pozbawionego całkowicie lub częściowo opieki rodziców w placówce opiekuńczo-wychowawczej może nastąpić dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy rodzinie naturalnej oraz w przypadku braku możliwości zapewnienia temu dziecku opieki w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc rodzinie: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, szkoły i przedszkola, Sąd Rodzinny, kuratorzy, Policja, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, itd.

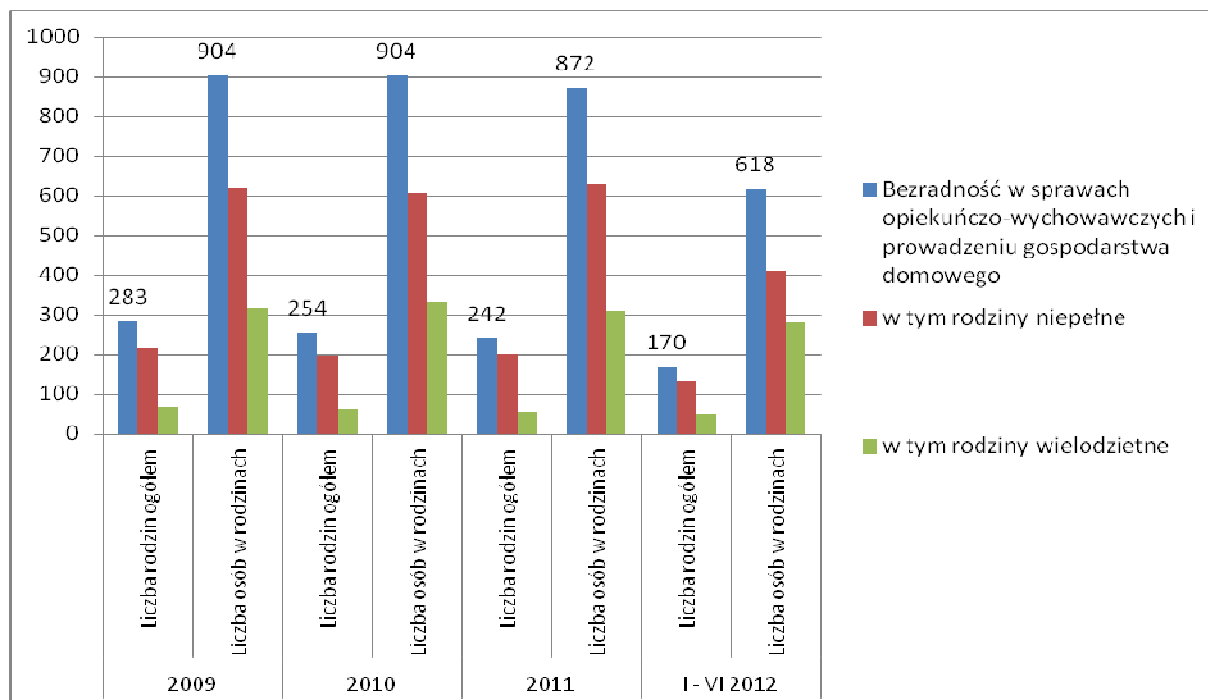
Wprowadzenie w ustawie nowych narzędzi – asystenta rodziny i rodziny wspierającej – jako nowej formy wsparcia rodziny przeżywającej trudności będzie z kolei odpowiedzią na nadmierne zbiurokratyzowanie dotychczasowych form pracy z rodzinami, które uniemożliwiały – zwłaszcza pracownikom socjalnym – udzielanie kompleksowej i szybkiej pomocy.

Program Wspierania Rodziny wpisuje się w cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bolesławiec na lata 2005 - 2015 r. przyjętej Uchwałą Rady Miasta Bolesławiec nr XXXVI/358/05 z dnia 29 czerwca 2005 r., a następnie aktualizowaną Uchwałą Rady Miasta nr LIX/488/10 z dnia 29 września 2010 r.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

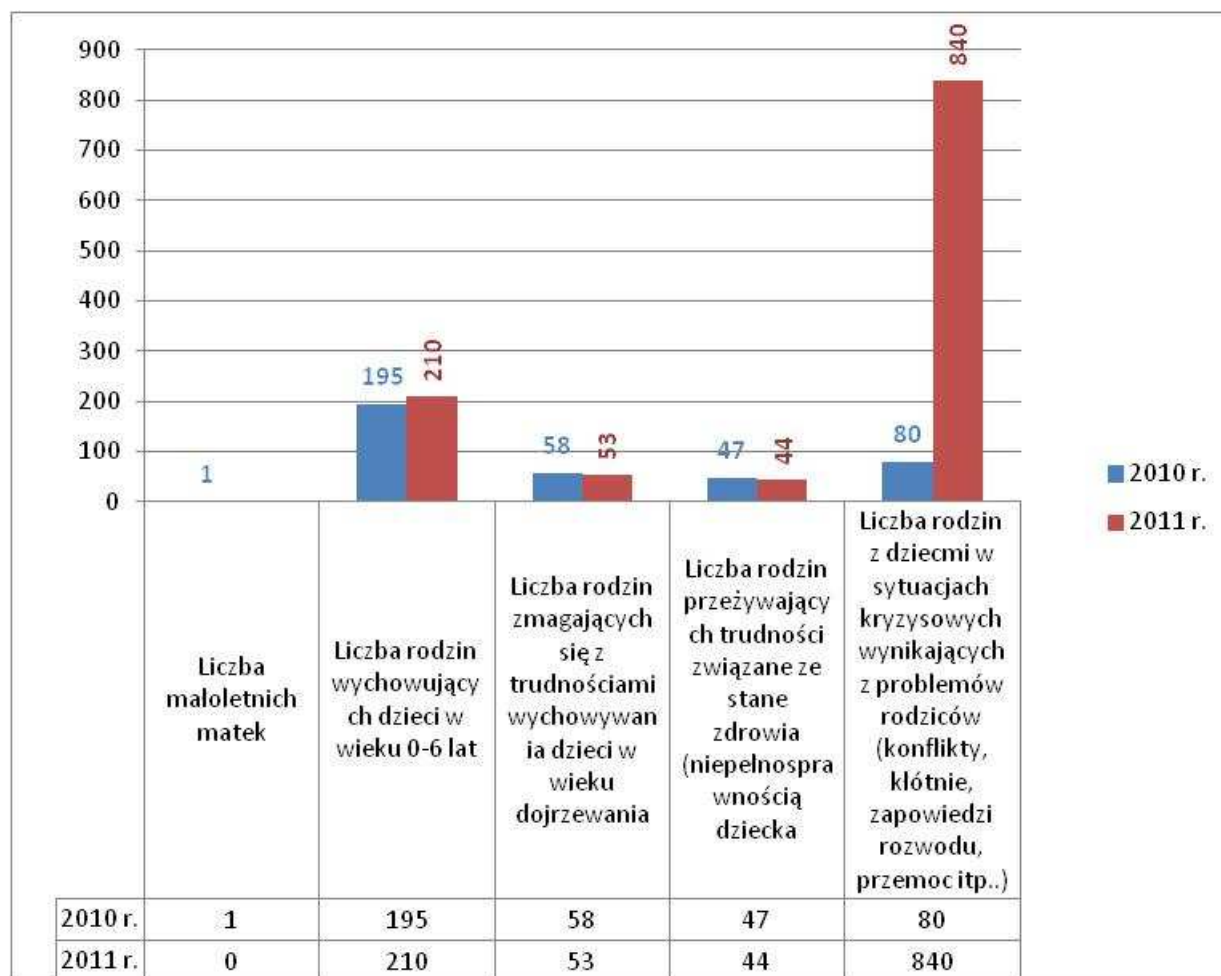
W 2011 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu objął szeroko rozumianym wsparciem 1.310 rodzin liczących razem 2.819 osób. Z powodu ubóstwa, które generuje występowanie innych problemów życiowych często z obszaru patologii społecznych, skorzystało z pomocy 709 rodzin – w nich 1.593 osoby. Natomiast z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego objęto pomocą 242 rodziny liczące ogółem 872 osoby, w tym rodziny wielodzietne w liczbie 55 (razem 308 osób) oraz rodziny niepełne - 199 (razem 629).

Wykres 1: Liczba rodzin objętych pomocą z tyt. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

Według danych zebranych przez pracowników socjalnych tut. Ośrodka wynika, że niemal około 400 rodzin z Bolesławca przeżywa problemy i trudności, których rozwiązanie wymagałoby interwencji i pomocy zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wykres 2: Informacje pracowników socjalnych za 2010 r. i 2011 r. w zakresie rodzaju problemów rodzin:

Z informacji uzyskanych z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Bolesławcu wynika, że nadzorem kuratorskim objętych było w 2011 r. 179 rodzin, z czego 101 nadzorów pełniono z tytułu ograniczenia władzy rodzicielskiej, a 78 skierowanych było bezpośrednio z powodu niewłaściwych zachowań nieletnich dzieci.

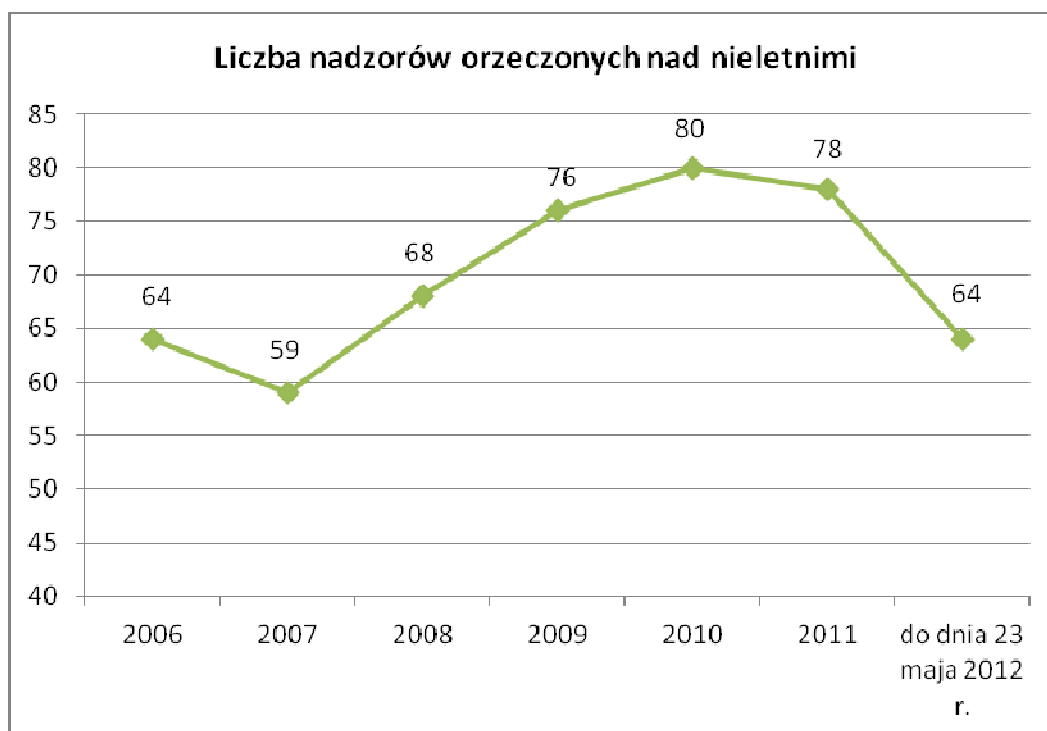
Wykres 3:

Wykres 4:

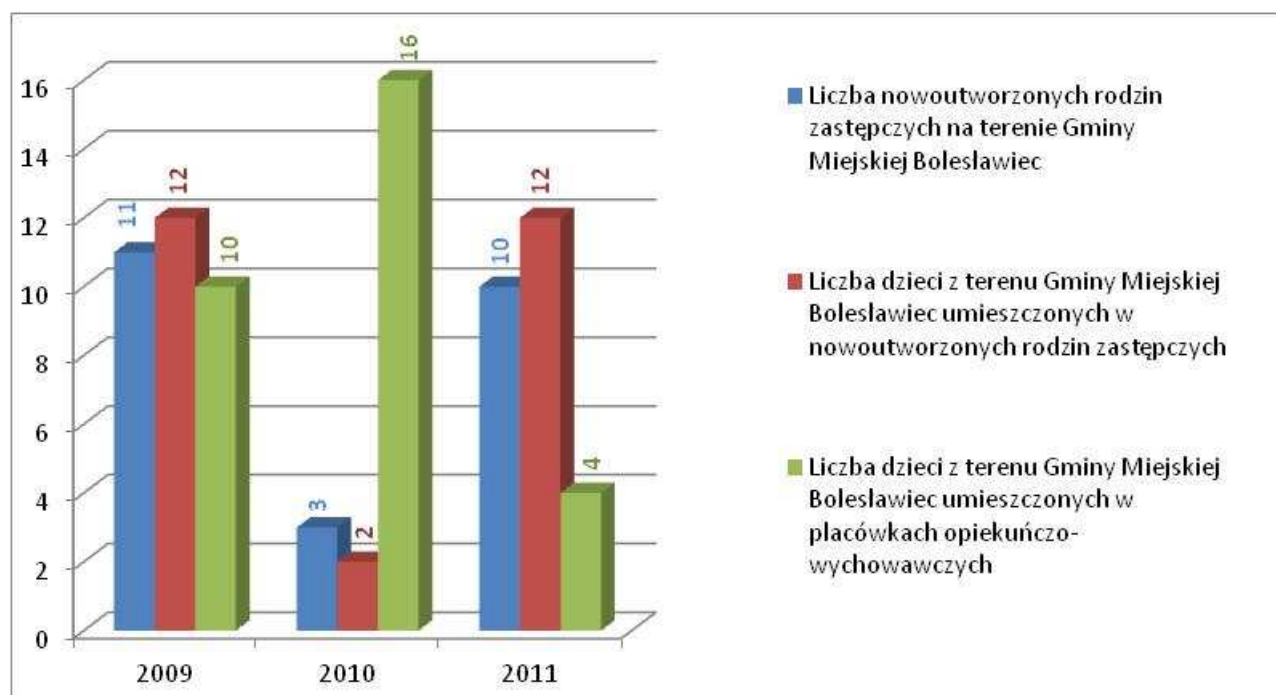
Wykres 5:

Z kolei z danych pozyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu wynika, iż na terenie miasta Bolesławiec funkcjonują aktualnie 64 rodziny zastępcze, w których przebywa 79 dzieci, z tego 14 to rodziny niezawodowe, 1 rodzina zawodowa, pełniąca również funkcję pogotowia rodzinnego, pozostałe 49 to rodziny zastępcze również niezawodowe ale spokrewnione z dziećmi, nad którymi spełniają pieczę.

Poniżej przedstawiony wykres 6 przedstawia liczbę nowoutworzonych rodzin zastępczych w naszym mieście, liczbę dzieci z miasta skierowanych do rodzin zastępczych oraz do placówek opiekuńczo-wychowawczych na przestrzeni lat: 2009 do 2011.

Wykres 6:

W tym miejscu należy podkreślić, iż na terenie Powiatu Bolesławieckiego funkcjonuje tylko jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza, tj. Dom Dziecka Zgromadzenia Sióstr Elzbietańek przy ul. Kubika 4. Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce w latach 2010, 2011 i 2012 wynosił odpowiednio: 2.121,00 zł, 2.300,87 zł, 2.376,76 zł. Ponadto ustalono, że 8 dzieci z terenu Bolesławca przebywa w ww. Domu Dziecka, natomiast w innych placówkach opiekunczo-wychowawczych, poza Bolesławcem przebywa – 4 dzieci.

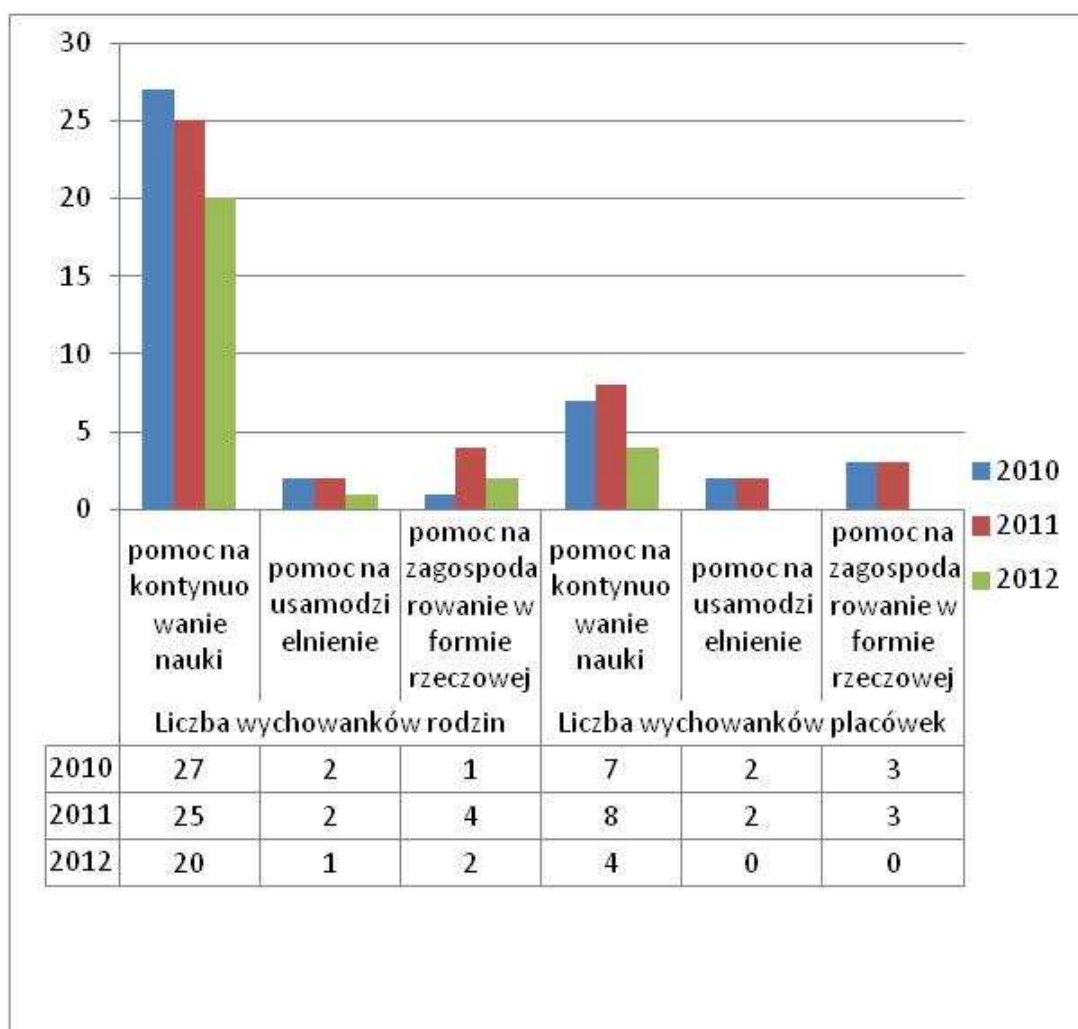
Dotąd Gmina Miejska Bolesławiec nie partycypowała w kosztach utrzymania wychowanków pozostających w tzw. pieczy zastępczej. Sytuacja ta zmienia się od br. bowiem ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje w art. 191 ust. 8, iż gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1/ 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej ;
- 2/ 30% na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej ;

3/ 50% na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej .

Ponadto warto zaznaczyć, iż wychowankowie systemu pieczy zastępczej mają prawo do pomocy w tzw. procesie usamodzielnienia się, którą zabezpiecza w ramach swoich zdań Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, a składa się na nią: pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie i pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Wykres 7: Liczba wychowanków korzystających z procesu usamodzielnienia za lata 2010, 2011 i od stycznia do maja 2012.

Analiza powyższych danych wyraźnie wskazuje, iż wychowankowie rodzin zastępczych wyraźnie wykazują większe zainteresowanie kontynuowaniem nauki, co zdecydowanie lepiej

rokuje na ich przyszłą sytuację życiową w porównaniu z wychowankami opuszczającymi placówki opiekuńczo-wychowawcze.

III. ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, słabo przygotowanych do pełnienia ról w małżeństwie i rodzinie oraz do budowania więzi rodzinnej.
2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki z powodu m.in. małej aktywności własnej, roszczeniowych postaw i niskiej aktywności zawodowej.
3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

IV. ZASOBY INSTYTUCJONALNE MIASTA

Tworzenie lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami wymagającymi wielokierunkowej i często specjalistycznej pomocy wymaga zaangażowania i współpracy następujących podmiotów działających na terenie Bolesławca:

- placówki oświatowe (szkoły, przedszkola),
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Sąd Rodzinny Sądu Rejonowego w Bolesławcu,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Straż Miejska,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- parafie kościelne,
- przychodnie opieki zdrowotnej,
- Powiatowy Urząd Pracy.

V. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny realizowany będzie na terenie miasta Bolesławiec w latach 2012 – 2014. Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu. Kluczowym założeniem Programu jest: stworzenie systemu środowiskowej pracy opiekuńczo-wychowawczej, wypracowanie procedur postępowania i współpracy różnych podmiotów i organizacji, dzięki któremu zwiększą się szanse życiowe dzieci z zaniedbanych środowisk bez konieczności zrywania więzi z rodziną. Przy realizacji Programu zakłada się kierowanie niżej wymienionymi zasadami, których stosowanie pozwoli przeciwdziałać zdiagnozowanym problemom:

1. Podejmowanie wczesnych działań profilaktycznych.
2. Praca z dzieckiem i rodzicami w jego środowisku rodzinnym.
3. Szybkie działania nakierowane na powrót dziecka do rodziny naturalnej.
4. Praca z młodzieżą zapobiegająca ich przeszłemu wykluczeniu społecznemu.

Główny cel programu:

TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH WSPIERANIU RODZINY W JEJ PRAWIDŁOWYM FUNKCJONOWANIU

Szczegółowe cele programu:

1. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO PRZEZ ZABEZPIECZENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB BYTOWYCH DZIECKA I RODZINY.
2. ROZWIĄZYWANIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH W RODZINACH Z DZIEĆMI, WSPIERANIE RODZICÓW W ICH FUNKCJACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH,
3. ZAPOBIEGANIE NIEDOSTOSOWANIU SPOŁECZNEMU DZIECI I MŁODZIEŻY.

VI. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU

Cel szczegółowy 1: ZABEZPIECZENIE BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO PRZEZ ZABEZPIECZENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB DZIECKA I RODZINY					
Lp.	Zadania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Finansowanie
1.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej: - dożywianie dzieci, - pomoc w formie zas. celowych, - św. rodzinne i św. alimentacyjne - pomoc w formie stypendiów, wyprawek szkolnych, itp.,	2012 - 2014	MOPS, Wydział Społeczny UM	Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą; wielkość i rodzaj udzielonej pomocy; Liczba przyznanych stypendiów, Kwota wydatków	Środki własne realizatorów zadania
2.	Pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dzieci: - konsultacje i porady specjalistyczne - wsparcie asystenta rodziny - pomoc rodziny wspierającej - praca socjalna z rodziną (kontrakt socjalny) - pomoc placówek wsparcia dziennego (kluby, świetlice socj.)	2012-2014	MOPS, Pedagogzy szkół, Poradnia Psych.Pedag., Organizacje pozarządowe, Świetlice, Klub na osiedlu Kościuszki II	Liczba udzielonych porad, konsultacji; Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny; Liczba prowadzonej pracy socjalnej z rodzinami z dziećmi, Liczba zawartych kontraktów socjalnych; Liczba dzieci korzystających z pomocy placówek	Środki własne realizatorów zadania
3.	Ścisła współpraca pracowników MOPS-u przy realizacji programu „PEAD” z TPD i Caritas	2012 - 2014	MOPS, TPD, Caritas	Liczba rodzin objęta programem; wielkość wydanej żywności;	Środki własne realizatorów zadania
4.	Zapewnienie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych	2012 - 2014	MOPS, TPD, TOP B-c, inne organizacje pozarządowe	Liczba dzieci, którym dofinansowano wypoczynek; Kwota wydatków;	Środki własne realizatorów zadania

5.	Aktywizacja zawodowa rodzin z dziećmi z problemem długotrwałego bezrobocia	2012 - 2014	MOPS przy współpracy z PUP	Liczba rodzin wspieranych w zakresie aktywizacji zawodowej; wysokość wydatków ;	Środki własne realizatorów zadania
6.	Tworzenie projektów umożliwiających preferencyjne zabezpieczanie potrzeb dzieci z rodzin wielodzietnych	2012 - 2014	MOPS	Liczba projektów lub preferencji	Środki własne realizatorów zadania

Cel szczegółowy 2: ROZWIĄZYWANIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH W RODZINACH Z DZIEĆMI, WSPIERANIE RODZICÓW W ICH FUNKCJACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Finansowanie
1.	Diagnozowanie problemów rodzin przeżywających kryzys	2012 - 2014	Pracownicy socjalni, asystent rodziny w MOPS, Poradnia Psychol. Pedagogiczna, PCPR, pedagodzy szkół, Kuratorzy;	Liczba rodzin poddanych diagnozie, Liczba podjętych interwencji u rodzin.	Środki własne realizatora zadania
2.	Organizowanie grup samopomocowych	2012 - 2014	MOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba, rodzaj powstałych grup i liczba uczestników	Środki własne realizatora zadania
3.	Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców przez: - organizowanie zajęć inform.-warsztatowych rozbudowujących wiedzę rodziców nt. rozwoju dzieci i młodzieży	2012 - 2014	Placówki oświatowe;	Liczba zajęć, prelekcji; Liczba uczestników;	Środki własne realizatora zadania
4.	Wspieranie doskonalenia	2012 - 2014	MOPS	Liczba szkoleń, warsztatów;	Środki własne realizatora

	zawodowego pracowników socjalnych i asystentów rodzin			liczba szkolonych pracowników;	zadania
Cel szczegółowy 3: ZAPOBIEGANIE NIEDOSTOSOWANIU SPOŁECZNEMU DZIECI I MŁODZIEŻY					
Lp.	Zadania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Finansowanie
1.	Rozwój indywidualnej opieki psychologicznej i pedagogicznej w szkołach dla dzieci z problemami edukacyjnymi, adaptacyjnymi, będących w sytuacji kryzysowej,	2012-2014	Placówki oświatowe, Poradnia Psych. Pedag.	Liczba dzieci objętych pomocą z tyt. poszczególnych problemów.	Środki własne realizatora zadania
2.	Organizowanie w szkołach warsztatów z dziećmi i młodzieżą, nauczycielami i rodzicami w celu eliminowania agresji wśród młodzieży i używania przez nią substancji psychoaktywnych	2012 - 2014	Placówki oświatowe, Policja, Straż Miejska, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	Liczba zorganizowanych szkoleń, prelekcji, Liczba uczestników;	Środki własne realizatora zadania
3.	Bieżąca współpraca pracowników socjalnych i asystentów rodzin z pedagogami szkół, wychowawcami w przedszkolach , PCPR w celu wczesnego rozpoznawania i diagnozowania problemów w rodzinie	2012-2014	MOPS, placówki oświatowe, PCPR;	Liczba podjętych kontaktów dot. jakiej liczby dzieci;	Środki własne realizatora zadania
4.	Popieranie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży przez	2012-2014	Placówki oświatowe, Wydz. Społeczny ,	Liczba zorganizowanych imprez i zajęć ,	Środki własne realizatora zadania

	organizację - imprez sportowych - organizację zajęć pozalekcyjnych w zakresie sportu i rekreacji - modernizację boisk przyszkolnych			Liczba uczestników, Liczba wyremontowanych boisk;	
--	--	--	--	--	--

VII. MONITORING I EWALUACJA

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji służy sprawdzeniu i ocenie czy zostały zrealizowane planowane działania, czy sposób ich realizacji pozwolił i w jakim stopniu osiągnąć zakładane cele Programu. Monitorowanie będzie odbywać się poprzez:

- coroczne raportowanie i ocenę zadań Programu
- ocenę nowych wyzwań i zagrożeń.

Raport w sprawie realizacji Programu będzie sporządzany i przedstawiany Prezydentowi Miasta przez koordynatora, tj. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu. Prezydent co roku w terminie do 31 marca każdego roku – za rok składa Radzie Miasta roczne sprawozdanie z realizacji zadań Programu.

Zbieranie informacji na potrzeby monitoringu i ewaluacji wg wskaźników zaplanowanych w Programie pozwoli ocenić czy i w jakim obszarze Program wymaga aktualizacji, przeformułowania lub zmian przyjętych celów. Umożliwi także przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań.

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny. Przyjęcie programu wspierania rodziny w Bolesławcu na lata 2012 – 2014 przewiduje m.in. rozwój działań, których ostatecznym celem jest wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka, przeżywających z różnych powodów kryzys w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci. Ponadto rozwój rodzinnej pieczy zastępczej oraz systematyczna i fachowa praca z rodziną naturalną zwiększy potencjalnie każdemu dziecku prawo do stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego. Zakłada się, iż realizacja programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione. TK/EN